

ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΟΝΕ ΣΕ ΒΑΣΙΚΟΥΣ ΚΛΑΔΟΥΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ – ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ

1. Τι επιπτώσεις θα έχει το Ευρώ στην Ναυτιλία; Ποιες οι απαραίτητες ενέργειες προσαρμογής;

Η ελληνική ναυτιλία έχει ιδιαίτερη βαρύτητα στην οικονομία της χώρας αλλά και γενικότερα σε ευρωπαϊκό επίπεδο, δεδομένου ότι ο υπό ελληνική σημαία στόλος αντιπροσωπεύει περίπου το ήμισυ του συνόλου του στόλου των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ο μεγαλύτερος όγκος των συναλλαγών στον τομέα της ναυτιλίας πραγματοποιείται σε δολάρια και επιπλέον, ως διεθνής δραστηριότητα έχει πρόσβαση στα μεγάλα χρηματοπιστωτικά κέντρα και χρησιμοποιεί τα πλέον εξελιγμένα χρηματοοικονομικά προϊόντα.

Επομένως, οι επιπτώσεις από την εισαγωγή του Ευρώ εστιάζονται περισσότερο στην διαμόρφωση της συναλλαγματικής ισοτιμίας του Ευρώ έναντι του δολαρίου, στην σταθερότητα του νομίσματος και στην επικράτησή του στις διεθνείς συναλλαγές.

Όμως, ορισμένοι τομείς της ναυτιλίας θα δεχθούν άμεσα και σε μεγαλύτερο βαθμό σε σχέση με άλλους, τις επιπτώσεις του ενιαίου νομίσματος και επομένως, οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους τομείς αυτούς, θα πρέπει να προχωρήσουν στην προσαρμογή των συστημάτων τους αλλά ενδεχομένως και στον επανασχεδιασμό της στρατηγικής τους στην ανάπτυξη των εργασιών τους.

Οι ναυτιλιακές επιχειρήσεις οι οποίες δραστηριοποιούνται κυρίως στον ευρωπαϊκό χώρο στους τομείς της ακτοπλοΐας, στις κρουαζιέρες και γενικότερα στα σκάφη αναψυχής καθώς και στις επιβατικές και εμπορευματικές μεταφορές με τις χώρες της ζώνης του Ευρώ, θα επωφεληθούν άμεσα από την Οικονομική & Νομισματική Ένωση λόγω της αύξησης του διασυνοριακού εμπορίου και του τουρισμού. Είναι γεγονός ότι η εναρμόνιση των ευρωπαϊκών αγορών και το ενιαίο νόμισμα περιορίζει την σημασία των συνόρων και οι συναλλαγές μεταξύ των χωρών που συμμετέχουν στην ΟΝΕ θα θεωρούνται ολοένα και περισσότερο ως εγχώριες.

Επιπλέον, μερικά από τα άμεσα αποτελέσματα της εισαγωγής του Ευρώ στις ναυτιλιακές επιχειρήσεις που συναλλάσσονται με τις χώρες της ζώνης του Ευρώ, είναι:

- η περαιτέρω απλοποίηση και βελτίωση του θεσμικού πλαισίου στην μεταφορά εμπορευμάτων, ανθρώπων και κεφαλαίων
- η εξάλειψη του συναλλαγματικού κινδύνου
- η μείωση του κόστους συναλλαγών λόγω εξάλειψης του κόστους μετατροπής των εθνικών νομισμάτων,
- η βελτίωση των όρων χρηματοδότησης
- η ταχύτερη και με χαμηλότερο κόστος πραγματοποίηση των διασυνοριακών συναλλαγών

Όμως, οι επιχειρήσεις αυτές θα πρέπει να προσαρμόσουν την λειτουργία τους για την μετάβαση στο ενιαίο νόμισμα, γεγονός που απαιτεί την μετατροπή σε Ευρώ των λογιστικών τους συστημάτων, των μηχανογραφικών τους εφαρμογών (μισθοδοσίες, τροφοδοσία, περιουσιακά στοιχεία, ναύλοι κλπ) των τιμολογίων και όλων των παραστατικών και εντύπων που χρησιμοποιούν και κυρίως να έχουν ολοκληρώσει εγκαίρως την εκπαίδευση του προσωπικού τους.

Οι κίνδυνοι που αντιμετωπίζουν, παρότι είναι ηπιότεροι συγκριτικά με άλλους κλάδους, εντοπίζονται στην βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς τους καθώς αναμένεται συμπύεση των εξόδων μεταφοράς και των ναύλων λόγω της ευχερέστερης πλέον συγκρισιμότητάς τους στα πλαίσια της ενιαίας αγοράς με το κοινό νόμισμα.

2. Ποιές είναι οι επιπτώσεις του Ευρώ στην αγορά ακινήτων και στις επιχειρήσεις του κλάδου;

Το ενιαίο νόμισμα και το νέο μακροοικονομικό περιβάλλον που θα χαρακτηρίζεται από οικονομική σταθερότητα, χαμηλό επίπεδο πληθωρισμού και επιτοκίων αναμένεται να έχει σημαντική επίδραση και στην κτηματαγορά. Βραχυπρόθεσμα το νέο περιβάλλον θα οδηγήσει σε τόνωση της αγοράς ακινήτων κυρίως στις χώρες της Ν. Ευρώπης, όπως και στην Ελλάδα, όπου υπάρχουν τον τομέα αυτό ακόμη σημαντικά περιθώρια ανάπτυξης.

Μερικοί από τους παράγοντες που αιτιολογούν την άποψη αυτή είναι:

- Η μείωση των επιτοκίων στις τραπεζικές καταθέσεις, των αποδόσεων των ομολόγων και γενικότερα των αποδόσεων των κινητών αξιών θα ωθήσει το αποταμιευτικό κοινό και τους επενδυτές να τοποθετήσουν μέρος

των κεφαλαίων τους σε άλλες αποδοτικότερες μορφές επενδύσεων, μία εκ των οποίων είναι και η αγορά ακινήτων.

- Οι επενδυτές θα στηρίζουν πλέον τις επιλογές τους στα πραγματικά χαρακτηριστικά και τις προοπτικές των πόλεων και περιφερειών, αγνοώντας τις συναλλαγματικές ισοτιμίες και το κόστος χρήματος κάθε χώρας-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Οι διασυνοριακές επενδυτικές δραστηριότητες θα αυξηθούν αντανακλώνοντας την εξάλειψη του συναλλαγματικού κινδύνου και τις αυξημένες ροές κεφαλαίου μεταξύ των χωρών της Ευρώπης.
- Ο χαμηλός πληθωρισμός σε συνδυασμό με την ταχύτερη απαξίωση των κτιρίων και τον μικρότερο χρόνο ζωής του επενδυτικού προϊόντος θα οδηγήσουν σε θετικές αποδόσεις ακινήτων.
- Η όξυνση του ανταγωνισμού, που είναι ένα από τα βασικά χαρακτηριστικά της δημιουργίας ενιαίας αγοράς, θα επηρεάσει και την κτηματαγορά ασκώντας καθοδικές πιέσεις στα ενοίκια και στις τιμές των ακινήτων. Προς την κατεύθυνση αυτή καθοριστικό ρόλο θα παίζει και η διαφάνεια των τιμών καθώς και η άμεση συγκρισιμότητα αυτών μεταξύ των χωρών της ζώνης του Ευρώ αφού θα αποτιμώνται σε ένα ενιαίο νόμισμα.
- Η πεποίθηση ότι, μετά από την καθιέρωση της οικονομικής και νομισματικής ένωσης, ψυχολογικά αλλά και ουσιαστικά, η ευρωπαϊκή αγορά θα θεωρείται ως εγχώρια, περιορίζοντας την σημασία των εθνικών συνόρων.

Ως προς τον τρόπο με τον οποίο η ONE θα επηρεάσει την ζήτηση ακινήτων κατά κλάδο, εκτιμάται ότι:

- α) Στον κλάδο των ξενοδοχείων αναμένεται να ενταθεί η ζήτηση καθώς απόρροια της ONE είναι η ανάπτυξη των διασυνοριακών εμπορικών συναλλαγών, η αυξημένη μετακίνηση κεφαλαίων και ανθρώπων καθώς και η αύξηση του τουρισμού. Η χώρα μας στον τομέα αυτόν έχει να αποκομίσει σημαντικά οφέλη.
- β) Στον κλάδο των εμπορικών καταστημάτων η αύξηση του εμπορίου και η διεύρυνση της αγοράς που θα σχηματισθεί με το ενιαίο νόμισμα θα σηματοδοτήσει νέες ευκαιρίες για διακρατικές συνεργασίες και εξειδικεύσεις, αλλά και για ενίσχυση των κατά τόπους μεγάλων εμπορικών κέντρων.
- γ) Στον κλάδο των γραφείων, παρόλο που θα ενθαρρυνθούν οι μετακινήσεις και θα αναπτυχθεί ο τομέας παροχής υπηρεσιών στα πλαίσια της ενιαίας αγοράς, εντούτοις δεν αναμένεται ανάλογη αύξηση την ζήτηση γραφειακών χώρων καθώς οι περισσότερες επιχειρήσεις θα εξορθολογίσουν τις ανάγκες τους με την καλύτερη εργονομία των χωρών ενώ άλλες επιχειρήσεις ενδεχομένως να επιλέξουν την παροχή υπηρεσιών σε άλλες χώρες χωρίς την φυσική τους παρουσία δηλαδή την εγκατάστασή τους στις χώρες αυτές.
- δ) Στον κλάδο των αποθηκών ενισχύεται η στρατηγική σημασία του, καθώς θα αναζητούνται ολοένα και μεγαλύτερα ακίνητα που θα αποτελούν κέντρα διανομής σε ευρωπαϊκό πλέον και όχι σε εθνικό επίπεδο.

Τέλος, θα πρέπει να επισημανθεί ότι, το ενιαίο νόμισμα θα οδηγήσει μεν σε άμβλυνση των διαφορών στην αγορά ακινήτων από την μία χώρα στην άλλη, αλλά δεν θα τις εξαλείψει. Σήμερα υπάρχουν σημαντικές διαφορές μεταξύ των χωρών μελών της Ε.Ε. στον τομέα αυτόν, οι οποίες για αρκετά χρόνια ακόμη θα παίζουν σημαντικό ρόλο, όπως είναι το θεσμικό και φορολογικό πλαίσιο, τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των εθνικών αγορών, οι όροι των μισθωτηρίων και γενικότερα το νομικό πλαίσιο, τα ποιοτικά χαρακτηριστικά των κτιρίων και οι προδιαγραφές κ.ά.

Η γενικότερη εναρμόνιση στα πλαίσια της Οικονομικής & Νομισματικής Ένωσης αναμένεται ότι θα δράσει καταλυτικά και στην εναρμόνιση της δομής και των κανόνων λειτουργίας της κτηματαγοράς.

3. Ποιες οι επιπτώσεις του Ευρώ στις Τουριστικές επιχειρήσεις;

Ο τουριστικός τομέας ευνοείται περισσότερο από οποιονδήποτε άλλον τομέα εάν αξιοποιηθούν οι ευκαιρίες που παρουσιάζονται με την μετάβαση στο ενιαίο νόμισμα, γεγονός που αποτελεί ίσως την μεγαλύτερη πρόκληση για την ελληνική τουριστική βιομηχανία.

Η Οικονομική & Νομισματική Ένωση η οποία συνεπάγεται εξάλειψη του συναλλαγματικού κινδύνου, μείωση του χρηματοοικονομικού κόστους και του κόστους των διασυνοριακών συναλλαγών καθώς και διαφάνεια των τιμών εντός της ζώνης του Ευρώ, θα τυνώσει το ενδοευρωπαϊκό εμπόριο και τις διασυνοριακές επενδύσεις οι οποίες με την σειρά τους θα αυξήσουν τις μετακινήσεις σε επαγγελματικά ταξίδια, θα μειώσει το κόστος των ταξιδιών και θα διευκολύνει την μετακίνηση των τουριστών εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Επομένως, ο τουριστικός τομέας αναμένεται να αντλήσει σημαντικά οφέλη από το Ευρώ καθώς θα αυξηθεί η κίνηση, θα μειωθεί το λειτουργικό κόστος και θα ενθαρρυνθούν οι επενδύσεις.

Οι τουρίστες δεν θα επιβαρύνονται πλέον με προμήθειες συναλλάγματος καθώς και με τις διαφορές ανάμεσα στις τιμές αγοράς και πώλησης κατά τις μετατροπές των εθνικών νομισμάτων. Έτσι, θα μπορούν να πραγματοποιούν τις

συναλλαγές τους σε οποιαδήποτε χώρα που συμμετέχει στην ζώνη Ευρώ, όπως ακριβώς και στην χώρα τους. Το γεγονός αυτό, όπως είναι φυσικό, θα αυξήσει τις πωλήσεις στον τομέα του τουρισμού. Επιπλέον, οι τουριστικές επιχειρήσεις, ανεξαρτήτως από την πλευρά της ζήτησης, θα βρεθούν με βελτιωμένη διαπραγματευτική ισχύ, καθώς θα εκλείψει ο συναλλαγματικός κίνδυνος. Οι δαπάνες κάλυψης από τον συναλλαγματικό κίνδυνο υπολογίζονται στο 5% του κόστους των ταξιδιών στο εξωτερικό, ποσοστό που ισοδυναμεί με εξοικονόμηση 4 δις Ευρώ περίπου ανά έτος. Το υψηλό αυτό κόστος οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι οι ταξιδιωτικοί πράκτορες κάνουν τις κρατήσεις περίπου ένα χρόνο νωρίτερα και επομένως πρέπει να διασφαλίσουν τις ανοικτές συναλλαγματικές τους θέσεις.

Επιπλέον, θα μειωθούν το κόστος και η πολυπλοκότητα της διαχείρισης πολλών νομισμάτων ενώ για τις εταιρείες που δραστηριοποιούνται αποκλειστικά στο εσωτερικό της ζώνης του Ευρώ θα εξαλειφθούν πλήρως. Για τους λόγους αυτούς, η Ευρώπη καθίσταται ελκυστικότερη για τους επισκέπτες από χώρες εντός αλλά και εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης, ιδιαίτερα για όσους επισκέπτονται περισσότερες της μιάς χώρες στο ίδιο ταξίδι. Δεν είναι υποχρεωμένοι να διαχειρίζονται πολλά νομίσματα και έχουν την δυνατότητα να συγκρίνουν άμεσα τις τιμές από χώρα σε χώρα.

Ένα άλλο σημαντικό πλεονέκτημα της ΟΝΕ είναι ο χαμηλός πληθωρισμός και τα επιτόκια δανεισμού γεγονός που μειώνει το κόστος των επενδύσεων και λειτουργίας των τουριστικών (ιδίως των ξενοδοχειακών) επιχειρήσεων. Θα πρέπει να τονιστεί η ευνοϊκή αυτή παράμετρος καθώς ο ξενοδοχειακός κλάδος είναι ο πλέον υπερχρεωμένος σε ευρωπαϊκό επίπεδο και πρωτοστατεί σε χρεοκοπίες.

Όλες οι θετικές επιδράσεις του Ευρώ στον Τουρισμό που αναφέρθηκαν μέχρι τώρα, έχουν ιδιαίτερη βαρύτητα για την Ελλάδα. Σύμφωνα με εκτιμήσεις του Ινστιτούτου Τουριστικών Ερευνών και προβλέψεων, ο αριθμός των επισκεπτών στην χώρα μας από τις άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης αναμένεται να αυξάνεται μετά το 2001 με ετήσιο ρυθμό 5-6% με αποτέλεσμα εντός 10ετίας (το έτος 2010) ο αριθμός των τουριστών μόνο από τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης να ανέλθει σε 14,5 εκατομμύρια περίπου, όταν το σύνολο των ξένων επισκεπτών στην χώρα μας (από όλο τον κόσμο) προβλέπεται για το 1999 στα 13 εκατομ. περίπου.

Όμως, θα πρέπει να σημειωθεί ότι, η ενιαία πλέον αγορά θα δημιουργήσει ανταγωνιστικότερο περιβάλλον καθώς θα σημειωθεί απώλεια της συναλλαγματικής πολιτικής ως όπλου για την διατήρηση της ανταγωνιστικότητας μεταξύ των χωρών. Έτσι, οι τιμές στον τουριστικό τομέα θα βασίζονται περισσότερο στα πραγματικά δεδομένα προσφοράς και ζήτησης, όπως αυτά προσδιορίζονται από τα εισοδήματα των καταναλωτών και το κόστος παραγωγής (για δεδομένη ποιότητα) των τουριστικών υπηρεσιών.

Οι διαφορές επομένως στις τιμές των τουριστικών πακέτων μεταξύ των χωρών θα δικαιολογούνται μόνο λόγω διαφορών στην ποιότητα των προϊόντων & υπηρεσιών καθώς και στα μεταφορικά έξοδα, δεδομένου ότι η διαφάνεια θα καταστήσει πιο δύσκολη την άσκηση διαφορετικής πολιτικής τιμών στις τουριστικές αγορές.

Επιπλέον, η Οικονομική & Νομισματική Ένωση θα οδηγήσει σε αύξηση του βαθμού συγκέντρωσης στον τουριστικό κλάδο με συγχωνεύσεις, εξαγορές αλλά και συνεργασίες επιχειρήσεων. Η τάση για δημιουργία αλυσίδων στον ξενοδοχειακό κλάδο καθώς και μεγάλων ταξιδιωτικών γραφείων με πανευρωπαϊκή ή και παγκόσμια εμβέλεια, θα ευνοηθεί από το νέο περιβάλλον. Η εξέλιξη αυτή αναμένεται να επιτείνει τον ανταγωνισμό, να υποχρεώσει τις επιχειρήσεις να μειώσουν το κόστος λειτουργίας τους, με τελικό αποτέλεσμα την μείωση των τιμών για τους καταναλωτές και την περαιτέρω ενίσχυση της ζήτησης τουριστικών υπηρεσιών. Όμως, η αύξηση του κύκλου εργασιών και η άνθηση του κλάδου δεν θα έχει ανάλογη θετική επίδραση και στα οικονομικά αποτελέσματα των επιχειρήσεων, καθώς τα περιθώρια κέρδους, για τους λόγους που ήδη αναφέρθηκαν θα υποστούν πιέσεις.

Ο κλάδος που θα δεχθεί τις μεγαλύτερες πιέσεις και θα υποστεί σοβαρές απώλειες εσόδων από την καθιέρωση του ενιαίου νομίσματος είναι τα ανταλλακτήρια συναλλάγματος. Η συρρίκνωση των εργασιών των εν λόγω επιχ/σεων, ιδιαίτερα για την χώρα μας με την έντονη τουριστική κίνηση από το εξωτερικό, είναι προφανής.

4. Γιατί θα πρέπει να προετοιμαστούν νωρίτερα οι τουριστικές επιχ/σεις; Πώς θα πρέπει να σχεδιαστεί η μετάβαση στο Ευρώ;

Το Ευρώ εκτιμάται ότι θα χρησιμοποιηθεί αρκετά νωρίς κατά την μεταβατική περίοδο. Η χρήση του Ευρώ από τους τουρίστες θα αποτελέσει συνειδητή επιλογή αφού θα μειώσει το κόστος των ταξιδιών κατά το μέγεθος των προμηθειών που εξαναγκάζονται να πληρώνουν σήμερα στις ανταλλαγές νομισμάτων, θα εξαλείψει τις διακυμάνσεις των ισοτιμιών, θα μειώσει τον χρόνο που απαιτείται για τις ανταλλαγές νομισμάτων σε τράπεζες και ανταλλακτήρια. Άλλοι παράγοντες οι οποίοι θα εντείνουν τις πιέσεις για άμεση χρήση του Ευρώ και θα επηρεάσουν θετικά τις εξελίξεις της ευρωπαϊκής και διεθνούς τουριστικής κίνησης είναι η ικανοποίηση των αναγκών των τουριστών, η ευρεία χρήση στις επιχειρήσεις του κλάδου των μέσων πληρωμών σε μη ρευστή μορφή (πιστωτικές κάρτες, επιταγές κλπ) καθώς και η μείωση του κόστους των παρεχομένων υπηρεσιών. Παρόλα αυτά, κάποιοι τουρίστες θα συνεχίσουν να συναλλάσσονται σε εθνικά νομίσματα έως το 2002 όπου θα κυκλοφορήσουν τα χαρτονομίσματα και κέρματα σε Ευρώ. Επομένως, ο τομέας του τουρισμού θα αντιμετωπίσει μία πραγματική μεταβατική περίοδο διάρκειας 3 ετών κατά την οποία το Ευρώ θα χρησιμοποιείται παράλληλα με τα εθνικά νομίσματα. Ακόμη και για την Ελλάδα, από το 1999, μερικοί πελάτες μπορεί να ζητήσουν να πληρώσουν σε Ευρώ μέσω πιστωτικής κάρτας, επιταγών ή ταξιδιωτικών επιταγών. Επίσης, κάποιοι ταξιδιωτικοί πράκτορες ή προμηθευτές μπορεί να αρχίσουν να δίνουν προσφορές ή να αποστέλλουν τιμολόγια σε Ευρώ.

Ο βαθμός και η συχνότητα χρήσης του Ευρώ κατά την μεταβατική περίοδο καθορίζεται από την ζήτηση των πελατών στα πλαίσια της αρχής «μη υποχρέωσης – μη απαγόρευσης». Οι τουριστικές επιχειρήσεις σε χώρες υποδοχής τουριστών, όπως είναι η Ελλάδα, όπου οι πελάτες θα χρησιμοποιήσουν ξένο συνάλλαγμα, είναι πιθανόν να διαπιστώσουν αμεσότερη ζήτηση για Ευρώ, σε σύγκριση με τις επιχειρήσεις σε χώρες εξαγωγής τουριστών, όπου οι πελάτες προτιμούν τις συναλλαγές στο εθνικό τους νόμισμα.

Επομένως, προκειμένου οι ελληνικές τουριστικές επιχειρήσεις να καρπωθούν κάθε δυνατό όφελος από το Ευρώ, θα πρέπει να σχεδιάσουν προσεκτικά και εγκαίρως τη μετάβασή τους.

Η προετοιμασία για το Ευρώ θα πρέπει να αποτελεί ένα σφαιρικό επιχειρησιακό πρόγραμμα, το οποίο αφορά όλους τους τομείς της επιχείρησης και όλη την μεταβατική περίοδο (1/1/1999 έως 31/12/2001), διότι περιέχει θέματα στρατηγικής σημασίας και λειτουργικές προσαρμογές. Το Ενιαίο νόμισμα το οποίο θα διευκολύνει τόσο από πρακτική όσο και από ψυχολογική άποψη την περαιτέρω ενοποίηση των ευρωπαϊκών αγορών, παρέχει μια μοναδική ευκαιρία επανεξέτασης της στρατηγικής στην λειτουργία των τουριστικών επιχειρήσεων. Επομένως, η προετοιμασία για την μετάβαση στο Ευρώ θα πρέπει να περιλαμβάνει ένα ευρύτερο σχέδιο δράσης το οποίο θα αποσκοπεί:

- στην εκμετάλλευση των ευκαιριών που προκύπτουν από το Ευρώ και την ελαχιστοποίηση των κινδύνων,
- στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας της επιχείρησης και ορθολογικοποίησης των δαπανών ώστε να καταστεί ανταγωνιστικότερη και
- στην οργάνωση της μετάβασης κατά τον αποτελεσματικότερο και οικονομικότερο τρόπο.

5. Ποιες ενέργειες θα πρέπει να δρομολογήσω για να προσαρμόσω την τουριστική επιχείρησή μου στο Ευρώ;

Ως επιμέρους ενέργειες για την προσαρμογή στο Ευρώ οι οποίες θα πρέπει να περιλαμβάνονται σε ολοκληρωμένο σχέδιο δράσης, αναφέρονται:

- η προσαρμογή των συστημάτων πληροφορικής από το εθνικό νόμισμα στο Ευρώ (εφαρμογές πελατών, προμηθευτών, μισθοδοσίας κλπ)
- η προσαρμογή των λογιστικών καταστάσεων & βιβλίων
- η αντικατάσταση ή προσαρμογή του εξοπλισμού (ταμιακές μηχανές εστιατορίων, bar κλπ).
- η αναγραφή όλων των τιμών προϊόντων & υπηρεσιών και στα δύο νομίσματα κατά την μεταβατική περίοδο
- η προσαρμογή των καταλόγων τιμών, εντύπων, διαφημιστικών φυλαδίων, τιμολογίων κλπ ως προς τις αναγραφόμενες αξίες,
- η προσαρμογή των συμβολαίων νομικών, ασφαλιστικών, τραπεζικών, τουριστικών πρακτόρων κ.ά.
- η διερεύνηση των δυνατοτήτων που υπάρχουν για ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου (όπως η προσέλκυση πελατείας μέσω Internet),
- η προετοιμασία για περαιτέρω προώθηση της χρήσης πλαστικού χρήματος (χρεωστικές κάρτες, προπληρωμένες κάρτες) και γενικότερα για αλλαγές στους όρους πληρωμής
- η εκπαίδευση του προσωπικού και κυρίως του προσωπικού υποδοχής το οποίο θα πρέπει να είναι εξοικειωμένο με τις νέες απαιτήσεις, τιμές σε Ευρώ, κανόνες μετατροπής και στρογγυλοποίησης καθώς και με τις νέες τεχνολογίες και μέσα πληρωμής, έτσι ώστε να παρέχει ικανοποιητική και πλήρη ενημέρωση στους πελάτες,
- η προσαρμογή των υπηρεσιών στις αυξημένες πλέον απαιτήσεις όλων των Ευρωπαίων με βάση τα πρότυπα ποιότητας, τους εθνικούς κανονισμούς, τις πολιτισμικές διαφορές ή απαιτήσεις του Marketing.

6. Ποιές οι επιπτώσεις στον ασφαλιστικό τομέα;

Οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις λειτουργούν ως χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί και θεσμικοί επενδυτές και επομένως επηρεάζονται από την λειτουργία του γενικότερου χρηματοπιστωτικού συστήματος. Υπό αυτήν την έννοια, η Οικονομική & Νομισματική Ένωση θα έχει καταλυτική επίδραση στον ασφαλιστικό κλάδο τόσο όσον αφορά στην δομή και την λειτουργία του όσο και στην προσαρμογή του στο Ενιαίο Νόμισμα.

Οι ευκαιρίες που δημιουργούνται στην ενιαία πλέον αγορά είναι σημαντικές, ιδιαίτερα για την Ελλάδα όπου υπάρχουν σημαντικά περιθώρια ανάπτυξης σε πολλούς τομείς του ασφαλιστικού κλάδου, όπως σημαντικοί είναι και οι κίνδυνοι για εκτοπισμό από την αγορά όσων επιχειρήσεων δεν διαθέτουν το μέγεθος, την οργάνωση και την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων του εξωτερικού.

Όπως και στις τράπεζες, κύριο χαρακτηριστικό της ασφαλιστικής αγοράς θα είναι η ένταση του ανταγωνισμού όχι μόνον από άλλες επιχειρήσεις του κλάδου σε Ευρωπαϊκό επίπεδο, αλλά και από άλλους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς όπως είναι οι τράπεζες, τα Α/Κ κλπ. Ως ερμηνεία του φαινομένου αυτού θα μπορούσαν να αναφερθούν η διεύρυνση των αναγκών των πελατών και η επιθυμία προσφοράς ενός συνολικού πακέτου χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, παράλληλα με το γεγονός ότι ο συνδυασμός ασφαλιστικών με άλλα χρηματοοικονομικά προϊόντα παρέχει σημαντικά πλεονεκτήματα (καλύψεις κινδύνων, ασφαλιστικά συνταξιοδοτικά προγράμματα, φορολογικές απαλλαγές κλπ).

Έτσι, η καθιέρωση του Ευρώ και η Ενιαία αγορά θα αλλάξει το τοπίο στον κλάδο επιτείνοντας τις εξαγορές, συγχωνεύσεις & κυρίως συνεργασίες με μεγάλες εταιρείες του εξωτερικού, ώστε να αντιμετωπίσουν τον ανταγωνισμό και να εκμεταλλευτούν τις δυνατότητες της διευρυμένης αγοράς καθώς και τα πλεονεκτήματα που απορρέουν από το ενιαίο νόμισμα δηλαδή

- της οικονομικής ανάπτυξης που θα αυξήσει την ασφαλιστική παραγωγή,
- της πτώσης των επιτοκίων που θα μειώσει το χρηματοοικονομικό κόστος,
- της ευκολότερης πρόσβασης στις ανεπτυγμένες ευρωπαϊκές αγορές χρήματος και κεφαλαίου και τέλος
- της μείωσης του κόστους συναλλαγών σε συνάλλαγμα.

7. Πως μπορούν να προσαρμοστούν οι ασφαλιστικές εταιρείες για την μετάβαση στο Ευρώ;

Για την προετοιμασία των ασφαλιστικών επιχειρήσεων στο Ευρώ θα πρέπει να πραγματοποιηθούν αλλαγές όπως:

- μεταβολές στη λογιστική και χρηματοοικονομική λειτουργία των ασφαλιστικών επιχειρήσεων
- προσαρμογή όλων των μηχανογραφικών εφαρμογών και λογισμικών συστημάτων με την δυνατότητα λειτουργίας τους σε εθνικό νόμισμα και σε Ευρώ και κατά το τελικό στάδιο (1/1/2002) μόνο σε Ευρώ,
- μεταβολές στο δίκτυο πωλήσεων,
- προσαρμογές, όπου απαιτείται και δεν καλύπτει η αρχή της συνέχειας των συμβάσεων, στα ασφαλιστήρια συμβόλαια,
- αλλαγές στα πάσης φύσεως έντυπα και διαφημιστικά φυλλάδια,
- προσαρμογές των αποζημιώσεων, προμηθειών, ασφαλιστρών και λοιπών πληρωμών από και προς τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις,
- μεταβολές της επενδυτικής πολιτικής και τέλος
- προσαρμογές στα προσφερόμενα από τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις προϊόντα & υπηρεσίες.

Για την ομαλή μετάβαση στο Ευρώ έχει συσταθεί ad hoc ομάδα εργασίας της Ένωσης Ασφαλιστικών Εταιρειών ο οποίος θα αναλύσει, εξειδικεύσει και επεξεργαστεί τις επιπτώσεις της ενιαίας αγοράς στον κλάδο και θα προτείνει συγκεκριμένες ενέργειες και πρακτικές οδηγίες για την προσαρμογή των ασφαλιστικών επιχειρήσεων στο ενιαίο νόμισμα.